

Số: /KH-SYT

Đắk Lắk, ngày tháng 4 năm 2024

KẾ HOẠCH
Phòng, chống dịch bệnh Viêm não Nhật Bản
trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk, năm 2024

I. SỰ CẦN THIẾT XÂY DỰNG KẾ HOẠCH:

Bệnh Viêm não Nhật Bản (VNNB) là bệnh truyền nhiễm cấp tính do muỗi truyền. Bệnh xuất hiện quanh năm và thường có xu hướng tăng cao vào các tháng mùa hè, thường gặp ở trẻ dưới 15 tuổi.

Lợn và chim là những ổ chứa vi rút VNNB; Muỗi là trung gian truyền bệnh hút máu động vật có chứa vi rút rồi truyền cho người khi đốt. Muỗi thường đẻ trứng ở ruộng, kênh, mương và hay trú đậu ở các chuồng gia súc (lợn, trâu bò). Muỗi hoạt động cả ngày lẫn đêm, nhưng hoạt động mạnh từ 18 - 22 giờ.

Biểu hiện chính của bệnh là có sốt cao và kèm theo các triệu chứng liên quan đến tổn thương hệ thần kinh trung ương như: Sốt cao từ 38 - 39 độ C, nhức đầu, buồn nôn và nôn. Trẻ mất ngủ, quấy khóc, vật vã, mê sảng hoặc ly bì, co giật, tăng trương lực cơ, rối loạn thần kinh thực vật (da lúc đỏ lúc xám, vã mồ hôi, mạch nhanh).

Tiêm vắc xin VNNB B đầy đủ và đúng lịch là biện pháp phòng bệnh quan trọng và hiệu quả nhất.

Hiện nay, VNNB chiếm khoảng 10 - 15% trong tổng số các trường hợp mắc bệnh viêm não vi rút. Tính từ đầu năm 2023 đến nay, toàn tỉnh ghi nhận 07 trường hợp mắc tại: Krông Pắc: (3 ca), M'Đrắk: (2 ca), Tx.Buôn Hồ: (1 ca), Krông Bông: (1 ca) và không có trường hợp tử vong.

Dự báo tình hình dịch bệnh trong năm 2024 có thể bùng phát và diễn biến phức tạp. Nhằm ngăn chặn kịp thời dịch bệnh bùng phát và lan rộng, đồng thời để triển khai các biện pháp phòng, chống có hiệu quả. Sở Y tế xây dựng kế hoạch hoạt động phòng, chống bệnh VNNB trên địa bàn tỉnh, năm 2024 với các nội dung như sau:

II. CĂN CỨ LẬP KẾ HOẠCH:

- Nghị định số 104/2016/NĐ-CP ngày 01/7/2016 của Chính phủ quy định về hoạt động tiêm chủng;

- Thông tư số 54/2015/TT-BYT ngày 28/12/2015 của Bộ Y tế về việc hướng dẫn chế độ thông tin báo cáo và khai báo bệnh, dịch bệnh truyền nhiễm;

- Thông tư số 34/2018/TT-BYT ngày 16/11/2018 của Bộ Y tế quy định chi tiết một số điều của Nghị định số 104/2016/NĐ-CP ngày 01/7/2016 của Chính phủ quy định về hoạt động tiêm chủng;

- Kế hoạch số 41/KH-UBND ngày 08/3/2024 của UBND tỉnh Đắk Lắk về Phòng, chống dịch bệnh năm 2024.

III. MỤC TIÊU:

1. Mục tiêu chung:

- Giảm tỷ lệ mắc/chết do bệnh VNNB, góp phần nâng cao sức khỏe cộng đồng và thực hiện thành công các mục tiêu của dự án thuộc Chương trình mục tiêu Y tế - Dân số.

- Tăng tỷ lệ tiêm chủng để đạt ngưỡng miễn dịch cộng đồng.

- Phát hiện sớm, khoanh vùng, xử lý kịp thời ổ dịch, hạn chế thấp nhất sự lây lan ra cộng đồng.

2. Mục tiêu, chỉ tiêu cụ thể:

- Tiêm đủ mũi vắc xin VNNB B đạt tỷ lệ $\geq 90\%$ cho tất cả các đối tượng từ 1 – 5 tuổi trở lên trên địa bàn toàn tỉnh.

- 100% ca bệnh VNNB mới phát sinh ở quy mô xã/phường/thị trấn được kịp thời triển khai các biện pháp, xử lý triệt để theo quy định.

- 100% cán bộ trực tiếp tham gia công tác giám sát, xử lý ổ dịch được tập huấn và cập nhật về hướng dẫn công tác giám sát và phòng chống bệnh VNNB.

- 100% cán bộ trực tiếp tham gia điều trị bệnh VNNB được huấn luyện nâng cao kỹ năng về chẩn đoán, điều trị, chăm sóc tại cơ sở khám, chữa bệnh.

- 100% các xã/phường/thị trấn được cung cấp các tài liệu truyền thông về phòng chống dịch bệnh VNNB, tổ chức các hoạt động truyền thông trên các hệ thống thông tin đại chúng, thông tin cơ sở tại địa phương.

IV. CÁC BIỆN PHÁP THỰC HIỆN:

1. Công tác tổ chức, chỉ đạo:

- Ban Chỉ đạo phòng, chống dịch các tuyến được kiện toàn, tăng cường chỉ đạo và thiết lập sự điều phối và hợp tác giữa ngành y tế và các ngành có liên quan. Phân công nhiệm vụ cụ thể cho các đơn vị.

- Các cơ quan ban, ngành, đoàn thể tổ chức triển khai các hoạt động phòng chống tại các lĩnh vực hoạt động.

- Tổ chức các đoàn đi kiểm tra, giám sát, chỉ đạo công tác phòng, chống dịch bệnh Viêm não vi rút, VNNB, đặc biệt là công tác tổ chức tiêm chủng vắc xin VNNB B trong Chương trình Tiêm chủng mở rộng. Có biện pháp chỉ đạo kịp thời và phù hợp, giải quyết các khó khăn vướng mắc trong quá trình tổ chức thực hiện.

2. Các biện pháp chuyên môn kỹ thuật:

a) Công tác xử lý ổ dịch:

- Triển khai khoanh vùng, xử lý triệt để ổ dịch ngay khi phát hiện trường hợp mắc VNNB.

- Điều tra ổ dịch, phát hiện ca bệnh nghi ngờ trong cộng đồng hoặc đang điều trị tại các cơ sở y tế.

- Điều tra véc tơ để xác định trung gian muỗi truyền bệnh VNNB. Trong trường hợp cần thiết sẽ tổ chức phun hóa chất diệt muỗi truyền bệnh tại ổ dịch.

- Điều tra một số vấn đề khác tại địa phương: Tình hình tiêm vắc xin VNNB B các năm, tình hình chăn nuôi gia súc, gia cầm, ...

- Tăng cường công tác truyền thông đến người dân về các biện pháp phòng chống, hưởng ứng tiêm chủng vắc xin phòng bệnh VNNB trong chương trình Tiêm chủng mở rộng, khi có biểu hiện bệnh cần đến ngay cơ sở y tế để được theo dõi, điều trị.

b) Công tác truyền thông:

- Truyền thông trên các phương tiện thông tin đại chúng về các dấu hiệu phát hiện bệnh, cách phòng chống và thông báo cho cơ sở y tế nơi có bệnh nhân nghi ngờ mắc bệnh.

- Phối hợp với ngành Giáo dục và Đào tạo đưa thông tin về phòng chống bệnh VNNB đến phụ huynh, học sinh để cùng tham gia hưởng ứng và thực hiện.

- Tập trung truyền thông vào các biện pháp chủ động phòng, chống dịch như: Tiêm đủ mũi vắc xin VNNB B, vệ sinh môi trường, loại trừ bọ gậy, nằm màn chống muỗi đốt, khi có biểu hiện nghi ngờ bệnh cần đến ngay cơ sở y tế...

c) Công tác tập huấn:

- Các cán bộ y tế tại các cơ sở y tế phải được tập huấn về công tác phát hiện điều trị, giám sát, xử lý ổ dịch VNNB.

- Phối hợp với y tế trường học, cơ quan, xí nghiệp hướng dẫn cho học sinh, phụ huynh, người dân về công tác phòng, chống bệnh.

d) Tăng cường công tác giám sát phát hiện bệnh:

- Tăng cường giám sát bệnh nhân tại bệnh viện, cộng đồng, tại ổ dịch cũ và vùng có nguy cơ, kịp thời phát hiện những trường hợp mắc bệnh để triển khai khoanh vùng, xử lý triệt để ổ dịch không để dịch lây lan trong cộng đồng.

- Phối hợp chặt chẽ giữa hệ điều trị và hệ dự phòng để thu thập, nắm bắt thông tin ca bệnh nghi ngờ, lấy mẫu gửi Viện Vệ sinh dịch tễ Tây Nguyên hỗ trợ xác định chẩn đoán và triển khai các biện pháp xử lý kịp thời.

đ) Công tác điều trị:

- Tổ chức tốt công tác phát hiện sớm, điều trị bệnh nhân hạn chế tử vong.

- Thường xuyên liên lạc với tuyến trên để được tư vấn, hỗ trợ kỹ thuật trong chẩn đoán, điều trị.

- Tham dự các lớp tập huấn do tuyến trên tổ chức, tập huấn cho tuyến dưới.

- Phối hợp với hệ dự phòng trong trao đổi thông tin, lấy mẫu xét nghiệm đúng quy định.

- Trang bị máy móc, phương tiện, thuốc men, bố trí nhân lực, tiếp nhận kỹ thuật sử dụng máy móc phục vụ cho công tác cấp cứu điều trị bệnh VNNB.
- Giám sát hỗ trợ việc chẩn đoán, điều trị cho tuyến cơ sở.

e) Công tác tiêm chủng vắc xin:

- Tiếp tục thực hiện tốt công tác tiêm chủng mở rộng: đảm bảo các đối tượng được tiêm đủ mũi, đúng thời gian. Tăng cường kiểm tra việc đảm bảo an toàn trong tiêm chủng theo chỉ đạo của Bộ Y tế và quy định của Chính phủ tại Nghị định số 104/2016/NĐ-CP ngày 01/7/2016 quy định về hoạt động tiêm chủng.

- Tổ chức các điểm tiêm chủng lưu động, đặc biệt tại các vùng sâu, vùng xa, vùng có địa bàn đi lại khó khăn; không để tồn tại các khu vực có tỷ lệ tiêm chủng thấp.

- Rà soát các đối tượng trong độ tuổi tiêm chủng ở tất cả các xã, phường, thị trấn trên địa bàn. Tổ chức tiêm vét, tiêm bổ sung vắc xin VNNB B cho nhóm trẻ từ 1 đến 5 tuổi theo hướng dẫn của Bộ Y tế; đảm bảo không để sót đối tượng tiêm chủng, đặc biệt tại các khu vực vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn.

- Điều tra đối tượng từ 6 đến 15 tuổi trong phạm vi ổ dịch và vùng lân cận. Tư vấn, vận động gia đình 3 - 4 năm sau khi trẻ tiêm đủ mũi cơ bản (3 mũi) của Chương trình TCMR, gia đình nên đưa trẻ đi tiêm chủng trả phí mũi nhắc lại đảm bảo kháng thể của trẻ được bền vững và tiêm mũi nhắc lại đến khi trẻ đủ 15 tuổi.

- Cung ứng đầy đủ vắc xin và vật tư cho công tác tiêm chủng, thực hiện việc tiếp nhận, vận chuyển, bảo quản, cấp phát vắc xin và vật tư tiêm chủng theo đúng quy định.

- Tăng cường công tác an toàn tiêm chủng, không để xảy ra sai sót của cơ sở y tế trong quá trình tiêm chủng. Thực hiện tốt công tác giám sát, xử lý kịp thời nếu có các trường hợp phản ứng sau tiêm vắc xin.

g) Công tác thông kê báo cáo:

Thực hiện theo Thông tư số 54/2015/TT-BYT ngày 28/12/2010 của Bộ Y tế về việc Hướng dẫn chế độ khai báo, thông tin, báo cáo bệnh truyền nhiễm.

3. Công tác hậu cần:

- Chuẩn bị đầy đủ vắc xin VNNB B, vật tư thực hiện trong TCMR thường xuyên, tiêm chủng vùng nguy cơ và tiêm chủng xử lý ổ dịch khi phát hiện.

- Các điểm tiêm chủng dịch vụ chuẩn bị vắc xin VNNB B đáp ứng cho nhu cầu phòng bệnh của người dân.

- Chuẩn bị hoá chất, vật tư, thuốc men... sẵn sàng cho công tác chẩn đoán, thu dung điều trị bệnh nhân và xử lý dịch.

4. Công tác phối hợp liên ngành:

- Ngành Y tế phối hợp với ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn trong triển khai các hoạt động phòng chống bệnh lây truyền từ động vật sang

người theo Thông tư liên tịch số 16/2013/TTLT-BYT-BNN&PTNT ngày 27/5/2013 của liên Bộ Y tế - Bộ Nông nghiệp & phát triển nông thôn về hướng dẫn phối hợp phòng, chống bệnh lây truyền từ động vật sang người. Đặc biệt chú trọng đến các trang trại và hộ gia đình chăn nuôi gia súc trên địa bàn.

- Các Ban, ngành, đoàn thể cần có cơ chế phối hợp trao đổi thông tin giữa các đơn vị để nhanh chóng nắm bắt diễn biến dịch bệnh và có hướng xử lý kịp thời.

V. TỔ CHỨC THỰC HIỆN:

1. Phòng KHTC, Phòng NVYD – Sở Y tế:

Tham mưu chỉ đạo các đơn vị trong ngành thực hiện chức năng nhiệm vụ trong công tác giám sát phòng, chống, chẩn đoán, điều trị, truyền thông phòng bệnh VNNB.

2. Trung tâm Kiểm soát bệnh tật:

- Chịu trách nhiệm hướng dẫn cụ thể về mặt chuyên môn để các đơn vị trực thuộc, các cơ quan, đơn vị liên quan chủ động phối hợp triển khai thực hiện.

- Chỉ đạo triển khai, kiểm tra, đôn đốc, giám sát việc thực hiện tiêm chủng đảm bảo hiệu quả, an toàn và kịp tiến độ đề ra.

- Cung cấp tài liệu chuyên môn cho các cơ quan thông tin đại chúng, các Ban, ngành, đoàn thể phục vụ cho công tác truyền thông, tuyên truyền về ý nghĩa, mục đích, lợi ích của tiêm vắc xin VNNB B và các biện pháp phòng, chống dịch bệnh.

- Tổng hợp kết quả thực hiện và báo cáo theo quy định.

3. Trung tâm Y tế các huyện, thị xã, thành phố:

- Khẩn trương xây dựng kế hoạch phòng, chống dịch bệnh VNNB trên địa bàn và tổ chức triển khai điều tra, rà soát tất cả các đối tượng từ 1 đến 5 tuổi chưa tiêm hoặc tiêm chưa đủ mũi tiến hành tiêm vét, tiêm bổ sung vắc xin VNNB B đảm bảo theo đúng mục tiêu, chỉ tiêu đề ra.

- Tập huấn cho đội ngũ phòng, chống dịch những kiến thức trong giám sát, phát hiện bệnh dịch; công tác khai báo, thông tin, báo cáo bệnh truyền nhiễm và trang bị kỹ năng truyền thông phòng chống dịch cho cộng đồng.

- Tăng cường năng lực cho đội ngũ cán bộ điều trị, chăm sóc bệnh nhân hạn chế mức thấp nhất trường hợp tử vong.

- Báo cáo kế hoạch với Ban chỉ đạo phòng chống dịch bệnh của địa phương để được sự hỗ trợ trong quá trình thực hiện.

- Tổng hợp kết quả thực hiện trên địa bàn và báo cáo Trung tâm Kiểm soát bệnh tật theo quy định.

4. Các bệnh viện trên địa bàn:

- Tăng cường năng lực cho đội ngũ cán bộ điều trị, chăm sóc bệnh nhân hạn chế mức thấp nhất trường hợp tử vong.

- Phối hợp chặt chẽ giữa hệ điều trị và hệ dự phòng trong việc chia sẻ thông tin, lấy mẫu bệnh phẩm để khẳng định chẩn đoán.

- Tổ chức các đội cấp cứu lưu động sẵn sàng hỗ trợ cấp cứu bệnh nhân mắc bệnh tại cộng đồng, cũng như tăng cường nhân lực cho tuyến dưới khi có yêu cầu.

- Chuẩn bị đầy đủ trang thiết bị, phương tiện chẩn đoán, cấp cứu, điều trị bệnh nhân.

VI. KIẾN NGHỊ:

1. Cục Y tế dự phòng, Viện VSDT Tây Nguyên:

Chỉ đạo chuyên môn, hỗ trợ xét nghiệm chẩn đoán, hướng dẫn thực hiện kế hoạch, hỗ trợ kinh phí, vắc xin, vật tư, trang thiết bị cho hoạt động phòng, chống bệnh VNNB của tỉnh.

2. UBND tỉnh:

- Chỉ đạo toàn diện kế hoạch phòng chống bệnh của tỉnh với sự tham mưu của Ban chỉ đạo phòng chống dịch bệnh nguy hiểm ở người.

- Hỗ trợ kinh phí; chỉ đạo, hướng dẫn UBND các huyện/thị xã/thành phố chi hỗ trợ kinh phí cho Y tế địa phương thực hiện các hoạt động phòng, chống dịch bệnh. Chỉ đạo các Sở, Ban ngành, Đoàn thể phối hợp với ngành Y tế thực hiện xã hội hóa công tác phòng, chống dịch bệnh trên địa bàn.

- Kiểm tra việc triển khai, thực thực hiện

3. Đề nghị Sở Giáo dục và Đào tạo:

- Phối hợp Ngành Y tế vận động phụ huynh đưa trẻ đi tiêm chủng vắc xin trong chương trình Tiêm chủng mở rộng, trong đó có vắc xin VNNB B.

- Truyền thông đến học sinh, phụ huynh học sinh thực hiện các biện pháp vệ sinh phòng bệnh phòng chống bệnh VNNB: loại bỏ các ổ bọ gây trong và ngoài nhà, di dời chuồng trại gia súc ra xa khu dân cư, vệ sinh chuồng trại, ...

- Phối hợp chặt chẽ với ngành y tế để trao đổi thông tin diễn biến về tình hình dịch bệnh.

4. Đề nghị Sở Nông nghiệp và phát triển nông thôn:

- Có kế hoạch quy hoạch các khu chăn nuôi gia súc đúng quy định, đảm bảo vệ sinh môi trường, xa khu dân cư.

- Thành lập các đoàn công tác đi hướng dẫn, đôn đốc, giám sát, kiểm tra bảo đảm tổ chức triển khai thực hiện đầy đủ, có hiệu quả; tổ chức giám sát, đánh giá tình hình chăn nuôi gia súc tại các địa phương và có biện pháp chế tài đối với các tổ chức cá nhân vi phạm.

- Phối hợp chặt chẽ với ngành Y tế trong công tác phòng chống dịch bệnh từ động vật lây sang người, trong đó có bệnh VNNB.

5. Đề nghị Sở Thông tin và Truyền thông, Đài Phát thanh và Truyền hình, Báo Đắk Lắk:

- Chỉ đạo và hướng dẫn các đơn vị, địa phương tăng cường tuyên truyền các biện pháp phòng, chống dịch bệnh hiệu quả. Tăng thời lượng phát sóng, đưa tin bài tuyên truyền về lợi ích và hiệu quả của việc tiêm chủng nhằm khuyến khích, hướng dẫn người dân tích cực tham gia tiêm chủng, bảo vệ bản thân và cộng đồng, phòng chống dịch bệnh.

- Cử phóng viên tiếp cận và đưa tin kịp thời các hoạt động triển khai tại các đơn vị, địa phương trong thời gian triển khai tiêm vét, tiêm bổ sung vắc xin VNNB B tại các vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn...

6. Đề nghị các Sở, ban, ngành, đoàn thể liên quan

Phối hợp chặt chẽ với ngành Y tế để triển khai phòng, chống dịch bệnh VNNB, truyền thông, hướng dẫn người dân thực hiện và hưởng ứng các biện pháp do ngành Y tế phát động.

VII. KINH PHÍ:

- Kinh phí hoạt động thường xuyên.
- Kinh phí thuộc Dự án Tiêm chủng mở rộng.
- Kinh phí phòng, chống dịch chung.
- Nguồn kinh phí của các huyện/Thị xã/Thành phố từ nguồn ngân sách dự phòng do UBND tỉnh đã cấp.

* Khi số trường hợp mắc và chết tăng bất thường, lan rộng; Sở Y tế sẽ có báo cáo, tham mưu đề xuất để UBND tỉnh, Ban chỉ đạo phòng chống dịch của tỉnh có kế hoạch chỉ đạo, điều chỉnh kế hoạch cho phù hợp với diễn biến tình hình dịch.

Trên đây là kế hoạch hoạt động phòng, chống dịch bệnh VNNB trên địa bàn tỉnh, năm 2024; Sở Y tế đề nghị các Sở, ban, ngành, các tổ chức chính trị xã hội, UBND huyện, thị xã, thành phố và các đơn vị, cơ sở y tế trên địa bàn triển khai thực hiện. Nếu có vướng mắc, phát sinh đề nghị phản ánh về Sở Y tế để xem xét, giải quyết./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh (b/c);
- Cục YTDP (b/c);
- Viện VSĐT Trung ương (b/c);
- Viện VSĐT Tây Nguyên (b/c);
- Các sở: GD&ĐT, NN&PTNT, TT&TT;
- Đài PTTH, Báo Đắk Lắk;
- UBND huyện, thị xã, thành phố;
- Trung tâm Kiểm soát Bệnh tật;
- TTYT huyện, thị xã, thành phố;
- BV trên địa bàn;
- Giám đốc, các Phó Giám đốc SYT;
- Các TCTMTH&CMNV;
- Lưu: VT, NVYD.

GIÁM ĐỐC

Nay Phi La